

Lumea la începutul secolului al XX-lea

FIȘA DE LUCRU NR. 1: Statele Unite – De la izolaționism la expansionism

Document A: Senatorul american Albert Beveridge despre misiunea SUA (1898)

„Fabricile noastre produc mai mult decât poate consuma poporul american; pământul nostru rodește mai mult decât putem noi consuma. Soarta ne-a scris politica: comerțul mondial trebuie să fie și va fi al nostru. [...] Nu putem să renunțăm la misiunea noastră în lume, misiunea rasei noastre, custode al libertății rânduit de Dumnezeu. [...] Filipinele sunt ale noastre pentru totdeauna.”

Întrebări:

1. Care este argumentul **economic** invocat de senator pentru expansiunea teritorială?
 2. Cum justifică el expansiunea din punct de vedere **moral/religios**?
-

FIȘA DE LUCRU NR. 2: Japonia – Modernizarea Meiji

Document B: Jurământul în Cinci Articole (1868) – Promulgat de Împăratul Meiji

1. Adunările deliberative vor fi înființate și toate problemele vor fi decise prin discuții publice.

[...]

2. Obiceiurile rele din trecut vor fi abandonate și totul se va baza pe legile juste ale Naturii.
3. Cunoașterea va fi căutată în întreaga lume, pentru a întări fundamentele conducerii imperiale.

Document C: Observație vizuală (Descrierea unei fotografii de epocă)

Context: Fotografiile oficiale ale Împăratului Meiji arată o schimbare dramatică. În tinerețe, apare în haine tradiționale ample, specifice curții de la Kyoto. După 1873, portretele oficiale îl înfățișează tuns scurt, purtând uniformă militară de tip prusac (german), cu medalii și sabie occidentală.

Întrebări:

1. Identificați în textul Jurământului (Doc. B) fraza care arată deschiderea totală a Japoniei către Occident.
2. De ce credeți că Împăratul (Doc. C) a ales să se îmbrace în uniformă europeană? Ce mesaj transmitea poporului său?

FIȘA DE LUCRU NR. 3: China – Împărțirea și Reacția

Document D: Caricatură politică „Plăcinta Chineză” (Le Petit Journal, 1898)

Caricatură "Plăcinta Chineză" (Le gâteau des Rois et... des Empereurs), publicată în *Le Petit Journal* pe 16 ianuarie 1898:

Această imagine ilustrează perfect imperialismul și conceptul de "sfere de influență".

- **Personajele:**

- **Regina Victoria (Marea Britanie) și Kaiserul Wilhelm al II-lea (Germania)** se ceartă activ pentru o bucată, cu cuțitele înfipte în "plăcintă".
- **Țarul Nicolae al II-lea (Rusia)** privește cu interes, dorind o porție (Manciuria).
- **Marianne (Franța)** stă în spate, aliată a Rusiei, observând precaută.
- **Samuraiul (Japonia)** stă la masă gânditor, simbolizând noua putere asiatică ce vrea să participe la împărțire.
- **Mandarinul Chinez (în spate):** Ridică mâinile a neputință, incapabil să oprească împărțirea propriei țări.

Document E: Lozincă a Răscoalei Boxerilor (1900)

„Susțineți dinastia Qing! Exterminați-i pe străini! [...] Să dăm foc bisericilor lor, să le dărâăm căile ferate și să-i alungăm pe diavolii occidentali în mare.”

Întrebări:

1. Comparând Documentul B (Japonia) cu Documentul E (China), care este diferența majoră de atitudine față de străini?
2. Ce simbolizează „plăcinta” din caricatură și ce reprezintă atitudinea mandarinului chinez?

FIȘA DE LUCRU NR. 4: Africa – Colonialismul

Document F: Actul General al Conferinței de la Berlin (1885)

„Puterile semnatare [...] dorind să reglementeze condițiile cele mai favorabile dezvoltării comerțului și civilizației în anumite regiuni ale Africii [...] au convenit:

Orice Putere care de acum înainte va lua în posesie un teritoriu pe coastele continentului african va trebui să notifice acest fapt celorlalte Puteri semnatare, pentru ca acestea să poată, la nevoie, să-și formuleze reclamațiile.”

Document G: Cecil Rhodes (om de afaceri britanic și imperialist), 1877

„Susțin că suntem [britanicii] cea mai bună rasă din lume și că, cu cât locuim o parte mai mare din lume, cu atât este mai bine pentru rasa umană. [...] Imaginați-vă acele

părți care sunt acum locuite de cele mai josnice specimene de ființe umane, ce ar însemna aducerea lor sub influență anglo-saxonă.”

Întrebări:

1. Conform Documentului F, care era principala preocupare a puterilor europene: drepturile africanilor sau evitarea conflictelor între țările europene?
2. Cum explică Cecil Rhodes (Doc. G) necesitatea colonialismului? Ce mentalitate trădează acest text (rasism, umanitarism etc.)?